

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problém, který vyžaduje náročnou práci s dítětem a někdy také s rodinou dítěte. Špatný prospěch je způsoben mnoha příčinami, které je potřeba rozpoznat. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáka, motivaci i jejich rodinné výchově. Při řešení školních neúspěchů je nutná spolupráce pedagogů, zákonných zástupců i samotného žáka. Často je také nutná konzultace s odborníky.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016Sb. Jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšné žáky a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

1. Příčiny školní neúspěšnosti

- Osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení a chování, zdravotní komplikace
- Rodina – špatné rodinné prostředí, rozdílné sociální podmínky, neúplná rodina
- Nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu – nerespektování vývojových hledisek, malá aktivace osobnosti, nedostatečná motivace, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, mezi žákem a spolužáky, špatná spolupráce školy s rodinou.

2. Doprovodné projevy školní neúspěšnosti

- Neurotické příznaky – bolesti břicha, hlavy, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie
- Poruchy chování - časté vyrušování, záškoláctví, útoky ze školy nebo z domova
- Obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, regrese

3. Postoj dítěte a rodičů ke školní práci

Důležitou roli hraje postoj dítěte i rodičů ke škole a školní práci. Postoj dítěte ovlivňuje dobrá motivace, povzbuzování a zvyšování sebedůvěry dítěte. Postoj ovlivňují i dílčí úspěchy a neúspěchy. Neúspěch může být u žáka podnětem k většímu úsilí a snaze o zlepšení výsledků. Pokud jsou však neúspěchy příliš časté, motivace žáka se rychle snižuje.

4. Předcházení školní neúspěšnosti ze strany školy

Motivace a zvyšování sebedůvěry

- podporujeme aktivitu dítěte
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- máme na dítě přiměřené nároky
- rozvíjíme pocit empatie
- oceňujeme jeho jedinečnost
- podporujeme aktivitu dítěte
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání
- pomáháme mu
- chválíme ho za dílčí i konečné plnění cílů
- umožníme dítěti vyslovit svůj názor

Pedagogičtí pracovníci:

- mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- znají žákovy vzdělávací možnosti
- stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- jsou s ním v pravidelném kontaktu
- spolupracují s výchovným poradcem a třídním učitelem
- znají příčiny nedostatků při plnění povinností
- motivují jej ke školní práci
- znají jeho rodinné zázemí a zdravotní stav
- nabízí konzultační hodiny

5. Postup při řešení školní neúspěšnosti

a/ Třídní učitel vypracuje plán pedagogické podpory, který zkonzultuje s výchovným poradcem. Seznámí s ním ostatní vyučující. Plán je založen na individuálním přístupu. Důraz je kladen na přiměřený čas, ověření pochopení zadání, poskytování zpětné vazby, upřednostňování ústní formy při ověřování znalostí, zadávání vhodných úkolů pro upevňování a opakování učiva.

b/ V případě, že obtíže přetrvávají, doporučíme zákonným zástupcům návštěvu odborného pracoviště – PPP, SPC, dětského psychologa. Na základě výsledků vyšetření škola poskytne dítěti potřebná podpůrná opatření – individuální plán, pedagogickou intervenci, pomoc asistenta pedagoga, úpravu metod a forem výuky.

c/ Důležitá je úzká spolupráce s rodiči. Učitelé informují rodiče o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu a zároveň sledují plnění žákovy domácí přípravy.

6. Dlouhodobá nepřítomnost žáka

Dlouhodobá nepřítomnost žáka může být zapříčiněna zdravotními nebo jinými závažnými důvody. I tato situace může být příčinou zhoršení prospěchu. Dochází také ke ztrátě kontaktů se spolužáky. Třídní učitel, vyučující, výchovný poradce a zákonný zástupce vytvoří plán k dostudování učiva, termíny konzultací a následného zkoušení.